

3.2 Žákovský dotazník – vybraná zjištění

Žákovský dotazník PISA shromažďuje širokou škálu informací o žácích, jejich domově, učení či názorech na výuku. V roce 2015 byl zaměřen na výuku přírodovědných předmětů, aby tak doplnil vhodné kontextuální informace o hlavní testované oblasti pro tento cyklus. V reakci na zařazení nové testové domény Týmové řešení problému, které se věnuje tato publikace, se do znění dotazníku dále promítla také tematika spolupráce mezi žáky.

Žákovský dotazník obsahoval baterii otázek zjišťujících názory žáků na práci v týmu, vedení týmu, vyjednávání či jejich vlastní zkušenosti v této oblasti. Konkrétně bylo využito osm položek⁸, z nichž byly zkonstruovány dvě škály – Hodnota spolupráce a Potěšení ze spolupráce (obrázek 3.2).

Obrázek 3.2 Téma spolupráce mezi žáky v žákovském dotazníku

Škála Hodnota spolupráce

- Pracuji raději ve skupině (týmu) než sám/sama.
- Domnívám se, že skupinová (týmová) rozhodnutí jsou lepší než rozhodnutí jednotlivce.
- Domnívám se, že práce ve skupině (týmu) zvyšuje mou vlastní efektivitu práce.
- Rád/a spolupracuji se svými kamarády.

Škála Potěšení ze spolupráce

- Umím ostatním naslouchat.
- Těší mě úspěch spolužáků.
- Beru v úvahu, co zajímá ostatní.
- Rád/a beru v úvahu různé úhly pohledu.

Odpovědi českých žáků na první sadu otázek jsou graficky vyobrazeny v grafu na obrázku 3.3. Vyplývá z nich, že 90 % českých žáků rádo spolupracuje se svými kamarády. O něco nižší je podíl žáků, kteří upřednostňují práci v týmu před samostatnou prací (72 %), a přibližně stejný podíl žáků se domnívá, že týmová rozhodnutí jsou lepší než rozhodnutí jednotlivce. Třetina českých žáků nesouhlasí s výrokem, že práce v týmu zvyšuje jejich vlastní efektivitu práce.

⁸ Žáci vyjadřovali míru souhlasu s uvedenou sadou výroků na čtyřstupňové Likertově stupnici (kategorie „rozhodně nesouhlasím“, „nesouhlasím“, „souhlasím“, „rozhodně souhlasím“).